

บทคัดย่อ

168848

ชื่อภาคนิพนธ์ : บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายกวี ประสมพล
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่จำนวน 130 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุ 36 – 50 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่ มีสถานภาพ สมรสอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาในระดับไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้ 2,001-3,000 บาท และครึ่งหนึ่ง เป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 20 ปี และเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ โทรทัศน์ และวิทยุ มากที่สุด

3. การได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชนในภาพรวม และในทุกข้อ อยู่ในระดับสูง

4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง

168848

5. บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม และทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่มีบทบาทด้านการวางแผนจัดการอนุรักษ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ บทบาทด้านการดำเนินการอนุรักษ์ และบทบาทด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

6. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ ฯ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ และการได้รับการยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนบทบาทของผู้นำท้องถิ่นให้มีมากขึ้นในทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดการอนุรักษ์ การดำเนินการอนุรักษ์และติดตามประเมินผลอนุรักษ์ เพื่อให้ผู้นำเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน เป็นผู้กระตุ้น ชักชวนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฯ และเป็นผู้นำกิจกรรมการอนุรักษ์ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยควรมุ่งเน้นพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำท้องถิ่นให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่เสียสละ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เพื่อที่จะได้เป็นตัวแทนของประชาชน เป็นผู้นำการพัฒนาและสามารถนำพาความเจริญมาสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

168848

Title of Research Paper : Role of Local Leaders in Natural Resource & Environmental Conservation Management : A Case Study of Maechan Watershed Area Chiangrai Province

Author : Mr.Kawee Prasomphol

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The study was aimed at (1) examining the role of local leaders in natural resource and environment conservation management in the Mae Chan river area in Chiangrai Province and (2) identifying the factors affecting their role. A questionnaire was employed to collect the data from 130 local leaders. Percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA) were used for data analysis.

The findings were summarized as follows :

1. **General characteristics of the subjects** Most of the subjects were male. Most were 36-50 years of age. They were married and lived with their spouses. Their education was not higher than elementary school. They were farmers and earned an income of 2,001-3,000 baht a month. About half were village committee members. Most lived in the area for more than 20 years. They had never been trained on natural resource and environment conservation.

2. The subjects received news and information about natural resource and environment conservation through different media at a moderate level. They learnt the information from television and radio most.

3. The local leaders were recognized from community people at a high level in every aspect and as a whole.

4. Most of the subjects had a good knowledge and understanding about natural resource and environment conservation.

5. The role of local readers in conserving natural resources and the environment, as a whole and in every aspect, was found to be moderate. The role in planning conservation management was found to be the greatest, followed by implementation of the plan and follow-up and evaluation.

6. The factors affecting their conservation role were receiving news and information about natural resource and environment conservation and recognition from local people.

Recommendations

The role of local leaders should be supported in all aspects--conservation management planning, implementation of the plan, and follow-up and evaluation in order to have these local leaders coordinate between the public and the private sectors, to urge or persuade people to participate more in conservation of natural resources and the environment, and to be in charge of different conservation activities of the community. Emphasis should be on developing the leadership of local leaders so that they will acquire a practical knowledge, sacrifice themselves for the public, and have vision for development. They will be good people's representatives and development leaders that can bring sustainable growth to the local area.